

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Насінництво овочевих культур»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Першого (бакалаврського) рівня
Код і найменування спеціальності	201 Агрономія
Тип і назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма Агрономія
Курс, семестр	3 курс, 5 семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Загальна кількість годин – 120 год, із яких лекцій – 16 год., лабораторних занять – 24 год. Кількість кредитів – 4,0. Форма семестрового контролю – залік.
Мова (-и) викладання	Державна
Навчально-науковий інститут / факультет, кафедра	Навчально-науковий інститут агроехнологій, селекції та екології, Кафедра селекції, насінництва і генетики
Контактні дані розробника (-ів)	Юрченко Світлана, кандидат с.-г. наук, доцент, доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, e-mail: svitlana.iurchenko@pdau.edu.ua Сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/yurchenko-svitlana-oleksandrivna

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Статус навчальної дисципліни	Вибіркова фахова.
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Перелік навчальних дисциплін, які передують її вивченню згідно структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми Агрономія: Землеробство, Овочівництво, Ботаніка, Фізіологія рослин.
Компетентності	<p>Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми з агрономії, що передбачає застосування теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>Загальні компетентності (ЗК): ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях ЗК11. Прагнення до збереження навколишнього середовища</p> <p>Фахові: ФК1. Здатність використовувати базові знання основних підрозділів аграрної науки (рослинництво, землеробство, селекція та насінництво, агрохімія, плодівництво, овочівництво, ґрунтознавство, кормовиробництво, механізація в рослинництві, захист рослин). ФК7. Здатність науково обґрунтовано використовувати добрива та засоби захисту рослин з урахуванням їх хімічних і фізичних властивостей та впливу на навколишнє середовище.</p>
Програмні результати	РН4. Порівнювати та оцінювати сучасні науково-технічні досягнення у

навчання / Результати навчання	галузі агрономії. PH7. Демонструвати знання і розуміння принципів фізіологічних процесів рослин, в обсязі, необхідному для освоєння фундаментальних та професійних дисциплін.
---------------------------------------	--

РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)

Даний освітній компонент передбачає набуття здобувачами вищої освіти як майбутніми фахівцями наступних соціальних навичок (soft skills):

- комунікативні навички: письмове, вербальне й невербальне спілкування; уміння грамотно спілкуватися по е-шайі; вести суперечки і відстоювати свою позицію, спілкування в конфліктній ситуації; навички створення, керування й побудови відносин у команді.
- уміння виступати привселюдно: навички, необхідні для виступів на публіці; проводити презентації.
- керування часом: уміння справлятися із завданнями вчасно.
- гнучкість і адаптивність: гнучкість, адаптивність і здатність мінятися; уміння аналізувати ситуацію, орієнтування на вирішення проблем.
- лідерські якості: уміння спокійно працювати в напруженому середовищі; уміння ухвалювати рішення; уміння встановлювати мету, планувати.
- особисті якості: креативне й критичне мислення; етичність, чесність, терпіння, повага до оточуючих

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сформувані у здобувачів вищої освіти знання наукових основ насінництва овочевих культур, методів визначення посівних, сортових якостей насіння овочевих культур, навчити аналізувати елементи технології виробництва високоякісного насіння; обґрунтовувати проведення сортового контролю для одержання високоякісного насіння у виробництві; розвивати самостійне мислення з професійних питань, здібності реалізувати здобуті знання в галузі агрономії, сформувані суспільно-корисного світогляду у галузі.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

- Тема 1. Сучасний стан насінництва овочевих культур в Україні
- Тема 2. Особливості сортового і насінного контролю в насінництві овочевих культур.
- Тема 3. Особливості насінництва картоплі.
- Тема 4. Особливості насінництва помідорів, перцю солодкого і гіркого та баклажанів.
- Тема 5. Особливості насінництва огірка.
- Тема 6. Особливості насінництва капусти білоголової.
- Тема 7. Особливості насінництва ріпчастої цибулі.
- Тема 8. Особливості насінництва зелених культур.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: словесні методи (лекція, розповідь, пояснення), наочні методи (ілюстрування; спостереження), практичні методи (практичні роботи; робота з навчально-методичною літературою: конспектування).

Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: методи формування пізнавальних інтересів (створення ситуації інтересу й новизни навчального матеріалу; навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації), методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності (роз'яснення мети навчальної дисципліни; висування вимог до вивчення дисципліни).

Методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності: роз'яснення мети навчальної дисципліни; висування вимог до вивчення дисципліни).

Інноваційні та інтерактивні методи навчання: інтерактивні методи (дискусії), комп'ютерні, мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій та комп'ютерних програм).

Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: методи усного контролю (опитування; бесіда; доповідь), методи самоконтролю

(самостійний пошук помилок; самооцінювання; самоаналіз).

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання

Наведені у Додатку до силабусу

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

- щодо виконання та перекладання термінів

Семестровий контроль проводиться у формі заліку. Здобувач вищої освіти може бути недопущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни у разі набрання кількості балів менше, ніж межа незадовільного навчання на дату семестрового контролю. Здобувачу вищої освіти, який одержав під час екзаменаційної сесії незадовільну оцінку (FX) або не був допущений до семестрового контролю, дозволяється ліквідувати підсумкову академічну заборгованість. Ліквідація здобувачем підсумкової академічної заборгованості здійснюється згідно з графіком ліквідації підсумкової академічної заборгованості. За наявності поважних причин, що документально підтверджені та погоджені з директором навчально-наукового інституту, здобувачам вищої освіти працівники директорату готують розпорядження про дострокове складання екзаменаційної сесії. Здобувач вищої освіти, що навчається за індивідуальним графіком, складає семестровий контроль у терміни, визначені розкладом екзаменаційної сесії.

- щодо академічної доброчесності

Політика щодо академічної доброчесності у Полтавському державному аграрному університеті регламентується нормативно-правовими актами (<http://surl.li/coiwy>). У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація, фальсифікація, тощо), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

- щодо відвідування занять

Відвідування занять є обов'язковим, незалежно від форми навчання. Усі види завдань (згідно робочої програми навчальної дисципліни) повинні бути виконані. Пропуски занять повинні бути відпрацьовані. Критерієм успішного навчання здобувача вищої освіти є досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання.

- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, конференціях, семінарах, круглих столах. (перезарахування частини освітнього компоненту). Особливості неформального / інформального навчання регламентовані «Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету».

- щодо оскарження результатів оцінювання

Після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку. Порядок повторного проходження здобувачами вищої освіти контрольних заходів у регульовано процедурами п. 5.5 «Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Вітанов О.Д. Технологічні аспекти виробництва насіння овочевих культур. Навчально-методичний посібник. Вінниця: ТВОРИ, 2023. 112 с..
2. Вітанов, О. Д., Могильна, О. М., Парамонова, Т. В., Сергієнко, О. В., та інші Насінництво овочевих рослин: навчальний посібник / за ред. О.Д. Вітанова. 2-е вид. доп. і перероб. Вінниця: ТОВ «ТВОРИ», 2018. 254 с.
3. Жук О.Я. Довідник з насінництва овочевих і баштанних культур. К.: Аграрна наука, 2002. 89 с.
4. Кравченко В.А. Приліпка О.В. Селекція і насінництво овочевих культур у закритому ґрунті. К.: Аграрна наука, 2002. 261 с.
5. Насінництво і насіннезнавство овочевих і баштанних культур / За ред. Т.К. Горової. К.: Аграрна наука, 2003. 327 с.
6. Інструкція з апробації сортових посівів овочевих та баштанних культур. К.: Аграрна наука, 2012. 63 с.
7. Івченко Т.В., Мірошніченко Т.М., Мозговська Г.В. Наукове обґрунтування ефективності методів біотехнології у селекції та насінництві овочевих культур. К.: Аграрна наука. 2022. 200 с.
8. Насінництво овочевих і баштанних культур / За ред. Сича З.Д., Жук О.Я. Вінниця: Глобус-Пресс, 2011. 450 с.
9. Основи насіннезнавства (теорія, методологія, практика): Монографія / В.Д. Паламарчук, В.А. Доронін, О.М. Колісник, О.О. Алексєєв. Вінниця: «Друк», 2022. 392 с.

Допоміжні

1. Вирощування продовольчої і насінневої картоплі в умовах Східного Лісостепу України: науково-практичний посібник. О.В. Мельник. Вінниця: ТВОРИ, 2023. 52 с.
2. Крутько Р. В., Пилипенко Л. В. Методичні рекомендації з насінництва гібридів перцю солодкого на фертильній та стерильній основі. Селекційне : ІОБ НААН, 2020. 12 с.
3. Методика ведення насінництва малопоширених видів рослин (бугили кербелю, фенхелю овочевого, дворятника тонколистого). Крути : ДС «Маяк» ІОБ НААН, 2021. 36 с.
4. Методичні рекомендації щодо вирощування насіння моркви / Авт. кол. : О. М. Могильна, О. Д. Вітанов, Є. О. Духін, Т. В. Парамонова та ін. Селекційне : Інститут овочівництва і баштанництва НААН, 2020. 20 с.
5. Методика отримання доbazового насіння батьківських форм гібрида буряка столового / Авт. кол. : О. В. Куц, І. І. Семененко, Є. О. Духін, О. І. Яковченко, А. В. Яковченко, С. В. Шевченко. Селекційне : ІОБ НААН. 2020. 21 с.
6. Юрченко С.О. Методичні вказівки для виконання лабораторних робіт з дисципліни «Насінництво овочевих культур» для здобувачів вищої освіти спеціальності 201 Агрономія СВО Бакалавр. 2022. 41 с.
7. На допомогу городникам. Навчальний посібник: О.Д. Вітанов, О.М. Могильна, Л.А. Терьохіна, Т.В. Парамонова, О.В. Сергієнко, О.В. Мельник, О.В. Романов, Д.В. Іванін; Вінниця, ТОВ «ТВОРИ», 2020. 64 с.
8. Сергієнко О.В., Ліннік З.П., Сергієнко М.Б. Солодовник Л.Д., Радченко Л.О. Особливості сортового насінництва гарбуза сорту Мозоліївський 15: науково-практичні рекомендації. Селекційне: ІОБ НААН, 2023. 22 с.
9. Сергієнко О.В., Ліннік З.П., Сергієнко М.Б. Солодовник Л.Д., Радченко Л.О., Ільїнова Є.М. Технологія вирощування насіння гарбуза: науково-практичні рекомендації. Селекційне: ІОБ НААН, 2023. 20 с.
10. Сучасні системи виробництва овочів: монографія / за ред. О.Д. Вітанова. Вінниця :

ТВОРИ, 2022. 214 с.

11. Баган А.В., Юрченко С.О., Шакалій С.М. Формування посівних якостей насіння зернобобових культур залежно від стимулятора росту Foliar Concentrate. *Таврійський науковий вісник*. 2020. № 113. С. 3–9. DOI: <https://doi.org/10.32851/2226-0099.2020.113.1> URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/8627>.

12. Тверезовська Н. Т., Нелепова А. В. Інформаційні технології в агрономії. Київ. Центр навчальної літератури. 2019. 282 с.

13. Юрченко С.О., Баган А.В., Омелич М.В. Формування посівних якостей насіння сортів арахісу залежно від обробки стимулятором росту “1R Seed Treatment”. *Таврійський науковий вісник*. 2021. № 117. С. 164–171. DOI: <https://doi.org/10.32851/2226-0099.2021.117.22> URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/10454>.

14. Юрченко С.О., Баган А.В., Шакалій С.М. Вплив передпосівної обробки насіння стимулятором росту «1r Seed treatment» на продуктивність арахісу. *Таврійський науковий вісник*. № 119. 2021. С. 144-151. DOI <https://doi.org/10.32851/2226-0099.2021.119.19> URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/11092>.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Насінництво овочевих культур URL: <http://samzan.ru/184877>
2. Насіннева асоціація України: <https://ukrseeds.org.ua>
3. Насіннева асоціація України: <https://superagronom.com>
4. Закон України «Про насіння і садивний матеріал»: <https://zakon.rada.gov.ua>
5. Закон України «Про карантин рослин»: <https://zakon.rada.gov.ua>
6. <http://avrdc.org>– (Світовий центр овочевих культур)
7. Науковий збірник «Овочівництво і баштанництво» <https://vegetables-journal.com/index.php/journal/issue/archive>

Реквізити затвердження

Затверджено на засіданні кафедри селекції, насінництва і генетики, протокол від «02» вересня 2024 року № 1

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Шкала та критерії оцінювання опитування (денна форма навчання)

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	Надана повна змістовна відповідь за темою лекції; на високому рівні виявлено знання з наукових основ насінництва овочевих культур, методів визначення посівних, сортових якостей насіння овочевих культур, здатність застосовувати знання з елементів технології виробництва, проведення сортового контролю для одержання високоякісного насіння у виробництві, реалізувати здобуті знання на практиці.
1	Надана коротка відповідь за темою лекції, на середньому рівні відмічено знання з наукових основ насінництва овочевих культур, методів визначення посівних, сортових якостей насіння овочевих культур, здатність застосовувати знання з елементів технології виробництва, проведення сортового контролю для одержання високоякісного насіння у виробництві, реалізувати здобуті знання на практиці.
0	Відсутня відповідь та не засвоєний матеріал за темою лекції, не виявлено базових знань з навчальної дисципліни.

Шкала та критерії оцінювання виконання лабораторного заняття (денної форма навчання)

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	Виконано завдання лабораторної роботи із звітом, надано висновок виконаної роботи та змістовна відповідь на контрольні запитання, на високому рівні виявлено знання з наукових основ насінництва овочевих культур, методів визначення посівних, сортових якостей насіння овочевих культур, здатність застосовувати знання з елементів технології виробництва, проведення сортового контролю для одержання високоякісного насіння у виробництві, реалізувати здобуті знання на практиці.
4	Виконано завдання лабораторної роботи із звітом, надано висновок виконаної роботи та неповна відповідь на всі контрольні запитання, на достатньому рівні виявлено знання з наукових основ насінництва овочевих культур, методів визначення посівних, сортових якостей насіння овочевих культур, здатність застосовувати знання з елементів технології виробництва, проведення сортового контролю для одержання високоякісного насіння у виробництві, реалізувати здобуті знання на практиці.
3	Виконано завдання лабораторної роботи із звітом, надано висновок виконаної роботи та коротка відповідь на деякі контрольні запитання, на середньому рівні відмічено знання з наукових основ насінництва овочевих культур, методів визначення посівних, сортових якостей насіння овочевих культур, здатність застосовувати знання з елементів технології виробництва, проведення сортового контролю для одержання високоякісного насіння у виробництві, реалізувати здобуті знання на практиці.
2	Виконано завдання лабораторної роботи із звітом, надано висновок виконаної

	роботи та коротка відповідь на контрольні запитання із суттєвими помилками, на середньому рівні відмічено знання з наукових основ насінництва овочевих культур, методів визначення посівних, сортових якостей насіння овочевих культур, здатність застосовувати знання з елементів технології виробництва, проведення сортового контролю для одержання високоякісного насіння у виробництві, реалізувати здобуті знання на практиці.
1	Виконано завдання лабораторної роботи без звіту та висновка виконаної роботи, на недостатньому рівні відмічено знання з наукових основ насінництва овочевих культур, методів визначення посівних, сортових якостей насіння овочевих культур, здатність застосовувати знання з елементів технології виробництва, проведення сортового контролю для одержання високоякісного насіння у виробництві, реалізувати здобуті знання на практиці.
0	не виконано завдання лабораторного заняття, відсутні базові знання з наукових основ насінництва овочевих культур.

**Шкала та критерії оцінювання
виконання завдань самостійної роботи
(денна форма навчання)**

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	Завдання самотинної роботи виконано повністю, здобувачем проявлено глибокі знання теми й розуміння матеріалу з наукових основ насінництва овочевих культур, методів визначення посівних, сортових якостей насіння овочевих культур, здатність застосовувати знання з елементів технології виробництва, проведення сортового контролю для одержання високоякісного насіння у виробництві, реалізувати здобуті знання на практиці.
2	Завдання самостійної роботи виконано частково, здобувачем показано знання теми, недостатній рівень вмінь щодо аналізу матеріалу, проявлено часткове розуміння наукових основ насінництва овочевих культур, методів визначення посівних, сортових якостей насіння овочевих культур, здатність застосовувати знання з елементів технології виробництва, проведення сортового контролю для одержання високоякісного насіння у виробництві, реалізувати здобуті знання на практиці.
1	Завдання самостійної роботи виконані не повністю (наявні значні помилки), показано незначні знання матеріалу та недостатній рівень вмінь щодо аналізу матеріалу, часткове не розуміння наукових основ насінництва овочевих культур, методів визначення посівних, сортових якостей насіння овочевих культур, здатність застосовувати знання з елементів технології виробництва, проведення сортового контролю для одержання високоякісного насіння у виробництві, реалізувати здобуті знання на практиці.
0	Не виконано завдання самостійної роботи, відсутні базові знання з наукових основ насінництва овочевих культур.